

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Diaconu Iurie, Catan Liliana și Boico Victor,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Melnic Oxana în numele inculpatului Sîrbu Gheorghe, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2020, în cauza penală privindu-i pe

Sîrbu Gheorghe XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX;

Ursac Petru XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. instanța de fond: 11.10.2016-28.02.2020;

2. instanța de apel: 27.03.2020-27.10.2020;

3. instanța de recurs: 20.01.2021-05.07.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 28 februarie 2020, Ursac Petru XXXXX și Sîrbu Gheorghe XXXXX au fost recunoscuți vonovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind liberați de răspundere penală în temeiul art. 60 Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Ursac Petru o perioadă îndelungată de timp, desfășurând activitatea de vânzare cumpărare a automobilelor, a creat o practică vicioasă împreună cu Sîrbu Gheorghe și angajații SÎT și CCA Bălți, care consta în scoaterea și punerea la evidență a automobilelor fie în lipsa proprietarilor, fie în lipsa potențialilor proprietari, cu prezentarea copiilor

buletinelor de identitate cu înscrisuri că, nu au nimic împotriva la scoaterea de la evidență a automobilelor.

Astfel, Ursac Petru, urmărind scopul falsificării, deținerii și folosirii unui document oficial, acționând cu intenție directă, prin înțelegere prealabilă cu Sîrbu Gheorghe și alte persoane nestabilite, a primit de la Sîrbu Gheorghe copia buletinului de identitate eliberat pe numele lui Sîrbu Gheorghe, după care la 12.01.2012 aproximativ la ora 09.00 s-a prezentat la SÎT și CCA Bălți, amplasată pe str. Strîi 17 mun. Bălți unde, deținând această copie care cuprindea înscrierea „nu sunt împotriva pentru scoaterea de la evidență”, a depus-o în scopul reînmatriculării automobilului de model „VW T4” cu n/î XXXXX pe numele cet. Goncear Tatiana, astfel, falsificând datele necesare pentru reînmatricularea automobilului în cauză.

Inculpatul Sîrbu Gheorghe, o perioadă îndelungată de timp, desfășurând activitatea de vânzare-cumpărare a automobilelor, a creat o practică vicioasă împreună cu Ursac Petru și angajații SÎT și CCA Bălți, care consta în scoaterea și punerea la evidență a automobilelor, fie în lipsa proprietarilor, fie în lipsa potențialilor proprietari, cu prezentarea copiilor buletinelor de identitate cu înscrisuri că, nu au nimic împotriva la scoaterea de la evidență a automobilelor.

Astfel, Sîrbu Gheorghe XXXXX, urmărind scopul falsificării, deținerii și folosirii unui document oficial, acționând cu intenție directă, prin înțelegere prealabilă cu Ursac Petru și alte persoane nestabilite, i-a transmis lui Ursac Petru copia buletinului de identitate ce-i aparține, care la 12.01.2012 aproximativ la ora 09.00 a fost prezentată la SÎT și CCA Bălți, amplasată pe str. Strîi 17 mun. Bălți, de către Ursac Petru unde, deținând această copie care cuprindea înscrierea „Nam împotriva pentru scoaterea de la evidență” a fost depusă în scopul reînmatriculării automobilului de model „VW T4” cu n/î XXXXX pe numele cet. Goncear Tatiana, astfel, falsificând datele necesare pentru reînmatricularea automobilului în cauză.

Tot el, la 16.01.2013, prin înțelegere prealabilă cu persoane nestabilite, continuându-și acțiunile sale infracționale, urmărind același scop de falsificare, deținere și folosire ulterioară a unui document oficial, deținând copia de pe buletinul de identitate ce aparține lui Jantîc Valentin, care cuprindea înscrierea „La scoaterea mașinii FIAT DOBLO CHBC243 nu am nici o pretenție”, a transmis-o prin intermediul lui Romanciuc Sergiu, care a prezentat-o la SÎT și CCA Bălți, amplasată pe str. Strîi 17 mun. Bălți, în scopul reînmatriculării automobilului de model „FIAT DOBLO” cu n/î XXXXX pe numele cet. Romanciuc Sergiu, astfel, falsificând datele necesare pentru reînmatricularea automobilului în cauză.

Astfel, acțiunile inculpaților Sîrbu Gheorghe și Ursac Petru au fost încadrate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică *falsificarea, deținerea și folosirea*

documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvârșită de două sau mai multe persoane.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de către avocatul Gavajuc Stela în numele inculpatului Ursac Petru, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat, în legătură cu lipsa în acțiunile sale a elementelor constitutive ale componenței de infracțiune.

În motivarea cerințelor sale, apărătorul a indicat că, instanța de judecată a dispus condamnarea inculpatului în lipsa cărorva probe legale și utile, în sensul confirmării realizării de către Ursac Petru a acțiunilor de confecționare, deținere și folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, precum și forma concretă de realizare a acțiunii, or, anume aceste acțiuni constituie elementul material al laturii obiective a componenței de infracțiune prevăzute de art. 361 Cod penal.

La fel, a menționat că, instanța de fond nu a concretizat care anume documente oficiale a confecționat, deținut și folosit inculpatul Ursac Petru, nefiind probată prezența intenției, în forma sa calificată, mai mult decât atât, probele administrate de acuzare confirmă nevinovăția ultimului.

Apărarea a apreciat ca fiind concludente decalariile martorilor Gonciar Ruslan și Gonciar Tatiana, date în cadrul examinării cauzei în prima instanță, care au afirmat cu certitudine că inculpatul Ursac Petru nu a fost în nici un fel implicat în reînmatricularea automobilului de model „VW T4” cu n/î XXXXX pe numele cet. Gonciar Tatiana, el nefiind nici măcar prezent la SIT și CCA Balti. În schimb, ei au declarat ca au purtat discuții și au primit suport în acest sens exclusiv de la Sirbu Gheorghe, or instanța de judecată nu a apreciat sub nici o formă aceste declarații.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Melnic Oxana în numele inculpatului Sîrbu Gheorghe, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat.

În susținerea cerințelor invocate, apărătorul a indicat că, fapta constatată de către instanța de fond și anume folosirea copiei buletinului de identitate de către Sîrbu Gheorghe, nu formează componența de infracțiune prevăzută de art. 361 al. (2) lit. b) Cod penal, or, învinuirea este nejustificată, ilegală în fapt și în drept, având în vedere că, art. 361 Cod penal, prevede componența laturii obiective, conform legii imperative: confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confecționarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

În opinia apărării, Sîrbu Gheorghe nu a confecționat/falsificat o careva semnătură, or aceasta ar presupune constatarea faptului că inculpatul și-a falsificat propria semnătură în contractul de vânzare-cumpărare asupra automobilului „VW T4” din 12.01.2012, încheiat cu Gonciar Tatiana. Deținerea unui document oficial fals de către Sîrbu Gheorghe, și anume a contractului de vânzare-cumpărare, în care semnătura proprie în rubrica vânzător i-a fost falsificată, este lipsită de logică și justificare de iure, or, inculpatul nu a deținut fizic contractul de vânzare-cumpărare în care propria semnătură este falsificată, acesta s-a deținut la SIT Registru și probabil la cumpărătorul automobilului - Concear Tatiana.

La fel, a indicat că, instanța de fond nu a constatat care din acțiunile laturii obiective a componenței de infracțiune a fost săvârșită de Sîrbu Gheorghe, deși avea obligația să rețină una din modalitățile faptice de realizare a laturei obiective, constatînd-o ca consumată prin prisma legii penale.

Cu referire la cel de-al doilea episod, apărătorul a indicat că este lipsită de argumentare în fapt și în drept, soluția instanței de judecată prin care s-a limitat doar la parafrizarea art. 361 Cod penal, fără a specifica care este legătura dintre Sîrbu Gheorghe și contrafacerea semnăturii lui Jantic Valentin din rubrica vânzător în contractul de vânzare-cumpărare din 16.01.2013, avînd în vedere că contractul a fost întocmit la SÎT Registru, el neparticipînd la această tranzacție de vânzare-cumpărare, fapt confirmat și prin rapoartele de expertiză grafoscopică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea fără modificări a sentinței.

4.1. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a indicat că, judecînd cauza, instanța de fond în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, constatînd și reținînd în acțiunile acestora fapta prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În opinia instanței de apel, instanța de fond a apreciat obiectiv aspectele de fapt și de drept ale cauzei prin prisma probelor acumulate și cercetate în cadrul ședinței de judecată, la baza acestora fiind declarațiile martorilor Gonciar Ruslan, Gonciar Tatiana, Guțu Petru, precum și probele materiale din prezenta cauză, care corespund cerințelor legale și prin prisma acestora, instanța de judecată a apreciat obiectiv aspectele de fapt și de drept ale cauzei, demonstrînd incontestabil vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii incriminate.

Cu referire la componența de infracțiune incriminată inculpaților, instanța de apel a explicat că, obiectul juridic special al acesteia îl constituie relațiile sociale care țin de activitatea normală a ÎS „CRIS Regstru”, cu privire la asigurarea ordinii stabilite de operare cu documentele oficiale ce țin de înmatricularea și/sau reînmatricularea unităților de transport. Infracțiunea analizată are și obiect material: entitatea materială a actelor de înmatricularea și/sau reînmatricularea unităților de transport.

Subsecvent, latura obiectivă a faptelor incriminate inculpaților Sîrbu Gheorghe și Ursac Petru, au fost realizate prin săvârșirea unor acțiuni de confecționare, deținere, vânzare sau folosire a documentelor oficiale false care acordă drepturi (de a vinde, cumpăra unități de transport cu dreptul înregistrării acestora, transmiterii dreptului de proprietate asupra bunului mobil persoanelor terțe) sau eliberează de obligații.

La fel, instanța de apel a reținut că, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal (modalitatea folosirii unui înscris oficial fals), elementul material al acesteia constă în folosirea în mod concret de către Sîrbu Gheorghe și Ursac Petru a copiei buletinului de identitate a lui Sîrbu Gheorghe ce cuprindea înscrisul „Nam împotriva pentru scoaterea de la evidență”, care potrivit raportului de expertiză judiciară suplimentară nr. 1773 din 08.12.2015 s-a constatat că, textul manuscris cu conținutul „Nam împotriva pentru scoaterea de la evidență” plasat pe copia buletinului de identitate pe numele lui Sîrbu Gheorghe a fost executată de către Sîrbu Gheorghe. Semnătura plasată pe copia buletinului de identitate pe numele Sîrbu Gheorghe a fost executată de către Sîrbu Gheorghe (f.d.207-226, vol.II), și a copiei de pe buletinul de identitate ce aparține lui Jantîc Valentin, care cuprindea înscrisul „La scoaterea mașinei FIAT DOBLO CHBC243 nu am nici o pretenție”, care prin raportul de expertiză judiciară nr. 28 din 14.01.2016 s-a constatat că, semnătura cu conținutul „Jantîc” și textul manuscris cu conținutul „La scoaterea mașinei FIAT DOBLO CH BC 243 nu am nici o pretenție” plasate pe copia buletinului de identitate pe numele lui Jantîc Valentin au fost executate de către Jantîc Valentin (f.d.33-44, vol.III), urmarea imediată fiind reprezentată de starea de pericol creată pentru relațiile sociale referitoare la încrederea publică de care se bucură înscrisurile oficiale, legătura de cauzalitate rezultând din materialitatea faptei.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin vinovăție intenționată, intenție directă, deoarece făptuitorul înțelege că confecționează, deține sau folosește documente oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații, în special acte care înmatricularea unităților de transport și dorește săvârșirea acestor acțiuni.

Astfel, instanța de apel a conchis că, faptele incriminate inculpaților Ursac Petru și Sîrbu Gheorghe și-au găsit confirmare prin prisma probelor prezentate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată, care coroborează între ele, necreând dubii referitor la

faptul, că circumstanțele reținute de către instanța de judecată în sarcina inculpaților au avut loc, iar argumentele părților apărării, invocate în susținerea nevinovăției inculpaților pe marginea învinuirii aduse, poartă un caracter declarativ și sunt invocate cu scopul de a evita răspunderea penală pentru faptele comise.

Cât privește dezacordul apărării cu soluția adoptată de instanța de fond, instanța de apel a indicat că, acest fapt nu neapărat înseamnă că soluția conține careva erori de drept. Motivele aduse de către avocatul Oxana Melnic care apără interesele inculpatului Sîrbu Gheorghe, precum că sentința este vădit ilegală, adoptată cu grave abateri de lege cât și cu încălcarea art. 6 CEDO și anume dreptul la un proces echitabil cu respectiva condamnare ilegală a lui Sîrbu Gheorghe pentru comiterea unei infracțiuni pe care nu a săvârșit-o, instanța de apel a apreciat aceste argumente ca fiind incerte, or materialele cauzei demonstrează contrariul.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a reiterat că, atât din materialele cauzei, cât și din declarațiile inculpaților, se constată că, între inculpați a avut loc o înțelegere, în rezultatul căreia inculpatul Ursac Petru i-a transmis lui Sîrbu Gheorghe un automobil de model "BMW" în valoare de 43000 euro contra altor mijloace de transport ("Citroien", VW T4, Fiat Doblo, VW Polo, Fiat Ducato), care în sumă constituiau o valoare de 43000 euro. Este dovedit faptul că transmiterea acestor bunuri mobile a avut loc în lipsa actelor de reprezentare corespunzătoare, adică de facto, a avut loc transmiterea bunurilor, dar nu și dreptului de proprietate asupra acestora. Respectiv și vânzarea ulterioară a acestor bunuri mobile către persoanele terțe a avut loc prin comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. 2 lit. b) Cod penal.

Cu certitudine faptele în cauză constituie infracțiune și sunt dovedite, astfel încât, între acești doi inculpați nu au fost întocmite careva acte oficiale de reprezentare (procură de reprezentare în fața organelor abilitate, ce acordă dreptul de a înmatricula bunul mobil), or, în alt mod inculpatul Ursac Petru nu ar avea posibilitatea obținerii ventului în rezultatul transmiterii "BMW" lui Sîrbu Gheorghe.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Melnic Oxana în numele inculpatului Sîrbu Gheorghe, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare, prin care inculpatul să fie achitat.

În susținerea cerințelor sale, autorul cererii de recurs indică asupra faptului că, descriptivul deciziei recurate cuprinde o motivare contradictorie privitor la prezența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute la art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În opinia recurentului, instanțele de fond au dispus condamnarea lui Sîrbu Gheorghe în lipsa unui temei real de tragere la răspundere penală, or, atât în descriptivul sentinței cât și a deciziei instanței de apel s-a făcut referire la obiectul

material al infracțiunii – copia buletinului de identitate ce aparține lui Sîrbu Gheorghe, cu înscrierea "nam împotriva pentru scoaterea de la evidență", care potrivit raportului de expertiză s-a confirmat că aparține titularului, prin urmare, folosirea copiei propriului buletin de identitate, nu poate fi calificată ca infracțiune.

Mai mult, indică că în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că în cauza penală în privința lui Sîrbu Gheorghe există elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La fel, apărătorul susține că în perioada de timp 12.01.2012, inculpatul Sîrbu Gheorghe nu se afla în țară, fapt care a fost confirmat prin răspunsul de la Departamentul Frontieră, prin care se atestă că la 10.01.2012 ultimul a ieșit de pe teritoriul Republicii Moldova prin Punctul vamal Leușeni și a intrat în țară la 15.01.2012, prin Punctul vamal Sculeni, fapt care nu a fost luat în considerare de către instanțele de fond.

6. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, pentru considerentele de drept și de fapt expuse în contextul ce urmează.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Soluția de admitere a recursului declarat, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță, la această etapă a procedurilor.

Din conținutul recursului deferit judecății se constată că, apărarea își întemeiază recursul ordinar pe temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, criticând decizia instanței de apel prin aceea că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit reține ca fiind racordabile speței și prevederile art. 426 Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de recurs examinează cauza prin extindere cu privire la persoanele în privința cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, putând hotărî și în privința lor, fără a crea acestora o situație mai gravă, dacă s-a decis admisibilitatea recursului.

Așadar, pe marginea prezentei cauze penale a fost condamnat și inculpatul Ursac Petru, care nu a contestat hotărârile judecătorești adoptate la caz, dar ținând cont de faptul că temeiurile de casare prevăzute la pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală se răsfrâng și asupra acestuia, Colegiul penal conchide că prin extindere, decizia adoptată urmează a fi casată și în privința acestuia.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral, atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual penală, în cauza deferită judecătii, instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate mai sus, Colegiul penal lărgit constată că, potrivit apelurilor declarate de către avocatul Gavajuc Stela în numele inculpatului Ursac Petru și avocatul Melnic Oxana în numele inculpatului Sîrbu Gheorghe, criticîndu-se legalitatea și temeinicia sentinței, au fost invocate următoarele motive:

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că în cauza penală în privința inculpaților sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- atât în descriptivul sentinței cât și a deciziei instanței de apel s-a făcut referire la obiectul material al infracțiunii – copia buletinului de identitate ce aparține lui Sîrbu Gheorghe, cu înscrierea "nam împotriva pentru scoaterea de la evidență", care potrivit raportului de expertiză s-a confirmat că aparține titularului, prin urmare, instanța de judecată nu a explicat în ce măsură folosirea copiei propriului buletin de identitate, poate fi calificată ca infracțiune;

- instanța de judecată nu a apreciat sub nici o formă declarațiile martorilor Gonciar Ruslan și Gonciar Tatiana, date în cadrul examinării cauzei în prima instanță, care au afirmat cu certitudine că inculpatul Ursac Petru nu a fost în nici un fel implicat în reînmatricularea automobilului de model „VW T4” cu n/i XXXXX pe numele cet. Gonciar Tatiana, el nefiind nici măcar prezent la SIT și CCA Balti;

- instanța nu a constatat care din acțiunile laturii obiective a componenței de infracțiune a fost săvârșită de Sîrbu Gheorghe.

Anume asupra acestor motive, invocate în apel de către avocatul Gavajuc Stela în numele inculpatului Ursac Petru (Vol. IV, f.d. 129-131), precum și de către avocatul Melnic Oxana în numele inculpatului Sîrbu Gheorghe (Vol. IV, f.d. 138-159) instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Totodată, cu referire la circumstanțele invocate de apărare privitor la componența de infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal, Colegiul penal lărgit explică că, această infracțiune face parte din Capitolul XVII și are ca obiect juridic generic relațiile sociale cu privire la activitatea normală a autorităților publice și securitatea de stat.

Astfel, potrivit Recomandării Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către Statele membre, privind accesul la documentele publice, din 21.02.2002, s-a menționat că, prin document public se înțelege: - toate informațiile înregistrate în orice formă, elaborate, primite sau deținute de autoritățile publice și care au legătură cu funcția administrativă, excepție făcând documentele care sunt în curs de pregătire.

Termenul de „*document public*” reprezintă în sensul prezentei Recomandări, toate informațiile fixate pe orice suport fizic într-o formă recuperabilă (texte scrise, înregistrate pe bandă sonoră sau audiovizuală, fotografii, email-uri, informații stocate pe suport electronic cum ar fi bazele de date electronice etc...). Atât documentele produse de o autoritate, cât și documentele ce provin de la terți și care au fost primite de o autoritate publică sunt acoperite de definiție.

Deci, noțiunea „*document oficial*” se referă nu doar la „*documentele eliberate de autoritățile publice*”, dar și la „*documentele prezentate autorităților publice*”.

În această ordine de idei, luând în considerare conținutul art. 6 al Legii nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, documentul oficial poate să apară și sub forma documentului privat, pus la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

În dependență de autorul documentului privat, ele pot fi documente private întocmite de persoane fizice sau documente private întocmite de persoane juridice de drept privat.

Trebuie de menționat că, în primul rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt supuse procedurii publice de autentificare a documentelor create. Tocmai această procedură conferă documentului un caracter oficial, adică un caracter de drept public. În al doilea rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei persoane în legătură cu soluționarea problemei reprezentând obiectul de referință al documentelor primite.

Astfel, documentelor private li se recunoaște posibilitatea de a deveni documente oficiale. Momentul convertirii documentelor private în documente oficiale este desemnat prin punerea acestuia la dispoziția organelor sau a persoanelor oficiale în condițiile legii.

În concluzie - momentul înregistrării documentului privat de către organul sau persoana oficială este momentul convertirii documentului privat în document oficial.

Așadar, punerea la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale a documentelor private în cazul în care sunt îndeplinite condițiile legii, conferă acestor documente aptitudinea de a evalua în obiect material (produs) al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale.

În acest context apare necesitatea evidențierii faptului că, o cerință obligatorie în sensul art. 361 Cod penal, este că anume confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, trebuie neapărat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații.

Revenind la speța dată, Colegiul lărgit consideră că, instanțele de fond nu s-au pronunțat prin argumente convingătoare referitor la circumstanțele invocate de apărare privitor la faptul dacă toate documentele incluse în învinuire, pe ambele episoade, sunt documente oficiale care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Așadar, Colegiu penal lărgit ajunge la concluzia că instanța de apel a pronunțat și în această parte o decizie contradictorie și insuficient motivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „(...) rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”(vezi cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011).

Reieșind din aceste circumstanțe, avându-se în vedere că în apelurile declarate de apărare s-a solicitat achitarea inculpaților, Colegiul lărgit consideră necesar de a admite recursul ordinar declarat de avocatul Melnic Oxana în numele inculpatului Sîrbu Gheorghe, de casat decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, inclusiv prin extindere și în privința inculpatului Ursac Petru, deoarece s-a confirmat prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat pe motivele din apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlătore erorile enumerate mai sus,

să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, minuțios să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină cont de jurisprudența națională, de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 426, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Melnic Oxana în numele inculpatului Sîrbu Gheorghe, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2020, în privința inculpatului *Sîrbu Gheorghe XXXXX*, prin extindere și în privința inculpatului *Ursac Petru XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 13 august 2021.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Boico Victor